

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SEMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓN ADELANTADA
Ciutat . . . . . ps. 0.50
Campanya . . . . . » 0.60
Exterior . . . . . » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 3 JANER DE 1886

Avans la lley que la personalitat

D' uns quants dias aquesta part s' acentúa entre los socis de lo *Centre Catalá* una mena de reacció que donará bons fruits si continúa y se porta á bon terme ab energia y prudent tacte.

Es una reacció que fà temps esperavan, puig d' ella dependeix la vida de la esmentada Societat. Se refereix á que la Comissió compleixi ab lo reglament y ab la promesa feta de fer eleccions.

Si los socis del *Centro*, com es d' esperar no deixan de pit l' entusiasme que avuy los fá reaccioná, assolirán lo que tant de temps esperan, aixó es: fer una societat que porti ab orgull lo sagrat nom de la Pátria.

En molt poch temps la Comissió ha suferit duas decepcions que per sí solas bastaban pera que havés fet renuncia de los càrrechs que té á son cuydado.

Nos referim á los dos beneficis que s' han donat á favor del *Centro*.

La majoria de los socis no hi ha acudit y aixó, ben mirat, no es mes qu' una protesta á la Comissió, puig qu' en altre benefici no hi mancaba la concurrencia. Recordem que en una societat espanyola d' aquesta ciutat, una Comissió volgué eternisarse en lo mando, fent poch cas de lo que prescribia lo reglament de la Societat qu' és la lley, que primer que ningú tenen que cumplir las comissions; y, fins qu' uns quants socis, veient lo mal que los delegat de la Junta General, complian l' encàrrech qu' aquesta 'ls feu al nomenarlos, redactaren y enviaren á la dita

Comissió una protesta, que avergonyi de tal manera á los que faltaren á son deber que sense renunciar á sos càrrechs se feren borrar de socis de la esmentada Societat.

No pretenem dir que la Comissió del *Centro Catalá*, haje faltat tan culpablement á lo que disposa lo reglament, emperó comprenem que, cansada ja de tan de treball com ha tingut desde que fou nomenada, no trevallia ab la fè ni l' entusiasme que requereix un càrrech tan delicat.

Quant una Comissió, nomenada per la Junta General, no té á son favor l' apoyo moral de sos electors, ja pot fer, ja pot desfer, que no li queda altre recurs que renunciar.

Aixó lo mateix succheix á las societats com á las nacions.

Quant un ministeri no té lo apoyo de las cámaras, té que plegar y deixar lo setial á un altre que vinga ab la confiança de la majoria.

Lo *Centro Catalá*, vol pot y deu esser catalanista, y la present Comissió vol que sia lo que ella vol: **rés**.

LA GRALLA, com ha dit diferentas vegadas, avans que tot es catalana y com ha vist una lloable manifestació catalanista en l'actitut presa per alguns socis del *Centro*, no pot menos que aplaudiria posantse de son partit, puig al mateix temps ha vist que d' aquesta reacció sortirà lo progrés del *Centro*, conquerint aquest lo lloch que per son titol li correspon.

AGUSTÍ JUNOY Y ARGENTÓ

CAP D' ANY

Lo moviment de la péndola no 'm dona pler de miral, y á voltos mos ulls s' hi clavan com si aquell cercle d' aram que 's mou á dreta y esquerra

NO
FOTOCOPIAR

sempre ab lo mateix compás,
digués coses á mon ánima
que solzament ell les sab
ò tingués algun misteri
que ningú 'l vol revelar.

La fressa que fá al gronarse
es remor que 'm dona esglay,
me sembla qu' es la rialla
seca, irónica, infernal
que l' temps volador enjega
quant s' esmuny de nostres mans
dexantnos per recordansa
cabells blanchs y desenganys.

En eix punt, de les dotze hores
lo bronzo ha dat la senyal,
mès tristes les campanades
que altres voltes he trobat
y s' ha ficat dins mos ossos
del martell lo colpejar,
pensant que llavors finava
per sempre més un altre any.

¡Axís s' escola la vida
y 's torna ahir l' endemà,
y lo que més lluny s' espera
prest ens passa pe 'l costat,
y quan volem situarlo
ja ha fugit per no tornar!
Les batallades sonores
dins mi un echo han despertat,
de altres anyades finides
he fet esment ab esglay,
y com los castells de bromes
que alsa 'l sol ab son escalf,
boyrades de recordançes
han passat pe 'l meu devant,
fantasmes de millors dies,
ombres de mos perduts anys
que feva exir ma memoria
de la fossa del passat.

Y en tant gronxantse la péndola
fresseja sens may parar;
si fa igual pich cada volta,
no marca 'l mateix instant;
y axís l' home en exa terra,
romeu perdut y llassat,
de son pas dexa per rastre
dies que fugen volant;
ans que dexant dins la tomba
lo vestit vell y empolsat,
veu les fites d' una terra
hont lo temps no passa may,

hont los dies son centuries
y 'ls segles eternitats.

JAUME COLLELL

ANY NOU

Any nou, vida nova. Aixís s' expressan los
qu' aguardan ab impaciencia lo nou any pera
esmenar sas costums.

L' individuo de vida poch morigerada, es-
pera l' any nou per' entrar de plé en una vi-
da exemplar, que borri los defectes que se li
atribuhiren durant 'l que podem citar com
any vell.

Dès que lo mon es mon, no hi ha ningú
que no hagi pensat en modificar sas costums
l' any venider; pero aixó sí, las promesas en
tal sentit, han quedat reduidas á deixarho
correr pera ocasions mes propicias; y com
que després de un any ne ve un altre, resulta
que may arriba 'l temps pera ferho.

Are que afortunadament l' hi havem tirat
la porta pels nassos á n' aquell 1885 de triste
recordansa, me sembla molt del cas, perque
diuhen que no es cap falta pecá per carta de
mes, dirigirli quatre paraulas un xich duras;
advertint que no m' haguera atrevit á ferho
quant 'ns apresonava ab son despótich man-
do, per la por de novas barbaritats de sa
part.

Any 1885, gran bergant ¿per quí 't vas dei-
xá ensarronar? ¿Qui va ser que 't va dir que
feva falta á Espanya un cólera pera destruir
als espanyols, quan élls sols sempre s' han
trenat la nansa del coll sense necessitat de
ajuda? ¿Qui 't va aconsellar que enviessis al
espay mes florit de la terra, á Andalusia,
aquells espantosos terratrémols que feren
tantas víctimas, quan podias dedicarte á fer
mal per un altre costat? Per exemple, te era
fácil demostrá ta sanya ab aquells aficionats
á Carolinas, que no serveixen per gran cosa
de bo á nel mon. A n' aquets tenias que do-
nalshi una llisó, atacantlos de ferm y sens
compasió.

En conta de permetrer que baix ton regnat
se fessin tantas atrocitats, que no serán may
prou censuradas, podias molt be evitar que
sobre ton nom caygués la maledicció de las
generacions futuras, que trobarán en tú un

dels anys més terribles del segle, sobre tot, per Espanya.

Y tú, Any 1886, crech que serás mes bon xicot que ton antecessor. Espero que 'ns farás mercé de tota mena de dons: 'ns deixarás tranquils, sensa revolucions; procurarás que la gent pugua pagar lo que deu y lo governa també; 'ns farás gosar una salut á proba de bomba; suprimirás las malalties pera cástich de metjes y apotecaris, y arreconarás del tot las inundacions, terratrémols y epidemias que foren l'orgull del any passat.

Travalla pera que paguin á nels mestres d' escola, que 'ls pobres també son de Dèu. No permetis que la virtut se veja abatuda com fins ara, y la maldat surant com sempre. Aquells que tenen l'os de San Bertran tan dolorit, no sigas tonto, obligals á fargar, que 'm sembla que ja es hora que sápigam de quin modo se sua. Als sábis dónalshi protecció y no á nels ruchs; afavoreix també als desgraciats dignes de llástima y no á nels pillets; estudia de quin modo pots ferte admirar y no odiar; y no oblidis que si 'ns colmas de favors, et posarém més alt que 'ls núvols.

No fassis bunyols, que estém molt empipats del 85, y..... esperem quedar completament satisfech de tú.

ENRICH RÁFOLS

Los fadrins de montanya

Espardenya blanca al peus
Beta fins á mitja cama.

(Cansó popular).

Ja podeu voltar la terra
de ponent fins á llevant,
de fadrins com á montanya
jo vos jur que no n' hi han.
¡Viva Deu...! son gent sensera;
jaquiu, jaquíulos anar.
No temau per Catalunya
mentre aquesta gent viurá.

Allá al cor de la montanya
tan bell punt naix un infant,
ja li 'n prestan sa alenada
los roures del seu voltant,
y creixent ab tal coratje
quan arriban á ser grans

tenen tots un cor de roure
y una forsa de jégant.
Los fadrins de la montanya,
quant tot just tenen quinze anys,
remenan tant prest la fanga
com la joguina un infant.
Quan n' aflaca al camp la feyna
van á fer petar boscallis,
qui no porta dotze arrobas ..
ja 'l tenen per migrolat.

¡Viva Deu!... son gent sensera:
jaquiu, jaquíulos anar.
No temau per Catalunya
mentre aquesta gent viurá

Son lleugers com una dayna.
per petá un plansó de fatx
quan s' enfilan dalt d' un single
fa basarda de mirar.
Si l' un peu pitja una branca
l' altre va penjim penjam.
l' una ma rayels agarra,
l' altre don colps de destrals.
Si un rellisca... ¡Deu li valga!
Trobas mort torrent avall.
Mes ¿quin lo perill n' aguayta?
Bona 'n fora! ¡avant, avant!
¡Jo 'ls he vist ballar al cayre
de una timba de cent pams!

¡Viva Deu!... son gens sensera!
Jaquiu, jaquíulos anar.
No temau per Catalunya
mentre aquesta gent viurá.

Son treballadors de mena.
Fent esplets d' assi y d' allá
Burinan tot l' any la terra
sens jaquirla may parar.
Mentres lo mastay recullen
lo fajol ja 'n van sembrant.
mentres los gorets esclatan
van á brems per avall.
Quan llassats de brems tornan
ja han tornat florir sos camps.
la flor del fajol blanqueja.
altre volta ma á la faus,
vingan prest novas llauradas
y á la sembra, que allí dalt
ni la terra may reposa
ni 'ls fadrins reposan may.

¡Viva Deu!... son gent sensera!

Jaquiú, jaquíulos anar.
No temau per Catalunya
mentre aquesta gent viurá.

Quan ne plantan una artiga
ja n' agafan la destral,
de matí lo bosch ombreja,
cap al vespre, ja es tallat.
quan lo bosch tallat ne tenen
ja n' agafan lo magay;
si al matí veyeu verdissas
en sent fosch ja no n' hi han.
Quan las brossas ne son tretas
ja n' agafan lo parpa!:
¡Colps y avant! regirant rocas,
guarnint marges, ¡colps y avant!
Si las penyas l's fan nosa...
Las penyas van rodolant;
ja las feixas son talladas,
ja la costa es un crestall.
Sembla que la terra 'ls diga...
Feu de mí lo que 'n vullau!...

¡Viva Deu! .. son gent sensera!
Jaquiú, jaquíulos anar.
No temau per Catalunya
mentre aquesta agent viurá.

Per las festas y balladas
tots ne surten ben mudats,
portan barretina musca,
faja de seda al costat,
l' espadenya ab doble beta
y á la espatlla 'l gech penjant:
un clavell, sobre l' orella,
y un garrot sota del bras
Lo clavell, per la promesa,
lo garrot... jaquíulo anar,
que si n' han de fer batussas
tots lo saben ben jugar.
Com que lo delit los sobra
se agradan de barallar.
Si 'ls falta gent forastera
ja se 'n batan de companys.
Batussers com nostres avis,
á voltas semblan alarbs,
mes dintre aquells pits de ferro
hi baten los cors mes grans.

¡Viva Deu!... son gent sensera!
Jaquiú, jaquíulos anar.
No temau per Catalunya
mentre aquesta gent viurá.

Pels aplechs y per las galas
se agradan de rumbejar,
contrapás y la sardana
si l' han saben ben ballar!
Ells ne gastan gran fatxenda
plassa amunt y plassa avall.
La fatxenda que ells ne gastan
ja l' han poden ben gastar;
si algun maco 'ls planta cara
ja li saben ben tornar,
que 'n son gent de valentona
y tenen un cor de brau;
á una ma 'l garrot de cayres
ganivet al altre ma
mes que cent per un s' hi atansen
los farán tots recular.

¡Viva Deu!... son gent sensera!
Jaquiú, jaquíulos anar.
No temau per Catalunya
mentre aquesta gent viurá.

Son la gent mes catalana
que s' haja conegut may,
si algú 'ls porta nous usatjes
de reull lo mirarán;
mes que nous estils dobleguin
á la gent de las ciutats,
mes que 'l jovent de la plana
l' aná aprenga d' altres parts,
ja 'n pot dar cent toms la terra
que 'ls fadrins de per 'llí dalt,
sempre fermes com sas montanyas
llurs usatjes seguirán;
portarán llurs barretinas,
cantarán los seus cantars.
Farán llurs aplechs y ballas,
cremará 'l foch de sas llars,
Parlarán lo seu llenguatje,
y als seus nets l' esprit darán,
que fins á finir los segles
serán sempre catalans.

JOAN PLANAS

TEATRE CATALÁ

Apuntacions históricas-críticas desde 'ls seus orígens
fins al present estat

(Seguiment)

I

Fusters y cotoners acompanyavan los ca-
ballers cotoners. Mestres d' aixà, lo castelli y

entremés dels Turchs. Barquers, lo entremés del castell del infern y 'l dragó. Los espasers San Pere ab las claus y San Pau ab una molt gran y treballada espasa. Los fermers y flequers, l' entremés de San Gem. Los hortelans uns ases que llauravan, y homens y donas que escampavan diferentas llavors; y tants d' altres entremesos citan los dietaris d' aquells temps que fora llarch de referirse. Mes no deixarem de ferho de la deliberació que prengué 'l concell de la ciutat de Valencia las 7 de Mars de 1415, manant pagar trenta folrins á Mossen Joan Sist, prebere, per trobar é ordenar les cobles y catilenes que 's cantaren en los entremesos de la festivitad de la entrada del Senyor Rey, reyna y promogénit; é igual suma á Joan Perez de Pastrana per haver d' arreglar é donar el só á les dites cantilenes, é haver fadrins que les cantassen á ferles ornar

Per á donar una mostra dels espectacles que á la rebuda dels reys feyan varias ciutats en sos portals posem á continuació 'l entremés que hi hagué al portal de Sant Antoni de Barcelona á la arribada de la reyna Isabel, muller de Ferran segon. En lo citat portal fou preparada una representació de Santa Eulalia devallan de la torre sobre 'l portal en companyia de IIII angels, ab engyn molt artificios, los quals ángels presentavan, l' ángel custodi, San Graviel é Sant Raphael, é dalt, en lo portal, era un bell cel qui eran IIII cels voltan lo hu contra lo altre ab illuminaria ab diverses imatjes grans dels Reys, profetes é vergens, los quals suposats que los dits cels voltassem tot hora, los dites imatges romanian é mostravan estar dretes, com fou dins lo pont del dit portal, sobre lo qual era fet ab entremés sobre-cel de draps de llama perquè la dita senyora no estigues al sol, la dita senyora se aturá, é aturada, la dita Santa Eulalia, en companya dels angels demunt dits, devallá dalt de la torre de dit portal cantans ab molta melodia, é con la dita Santa fou baix fins á la cara de la Senyora Reyna deixantse de cant, parlant ab llengua catalana, li dix ab jest e continencia la coplas següents.

Puis ha dispot la majestat divina
 Visitar vos esta ciutat famosa,
 Vullau mirar, senyora virtuosa,
 Los mals qui tant la porten á robina:

Jo le-us coman fins así conservada
 Per mi que so mártir d' ella patrona.
 Esper' en Deu la vostra Barcelona
 En un moment per vos será tornada,
 Vivificada
 E prosperada;
 Mas cogitau, reyna tant desitjada
 Dar-ne rahó e Deu qui-us á criada.

E dita la dita copla, la dita Santa Eulalia ab los angels s'en tornaren á muntar ab lo meteix exercice

Altre dels mes poderosos elements que han contribuít mes tart á la definitiva creació del teatre catalá, lo sumistran las dansas ó balls populars, los uns mímichs-declamats, los altres mímichs solament; y 'ls citem ara, avans que altras representacions de verdadera forma drámatica teatral perque alguns d'aquestos balls fan sospitar pertanyer á épocas relativament primitivas. Citarém par exemple lo de la pastora de Reus, que representa la aparició de la Verge de la Misericordia á la pastoreta Isabel Besora estant ab son ramat al camp, y á la qual digué la celestial senyora de la manera que la vila de Reus podria lliurarse de la desastrosa pesta que á las horas la afligia, en penyora de la qual, posantli 'ls dits á la galta, deixali pintada en ella una rosa, tot lo qual contat y mostrat per la pastoreta als Jurats de la vila, donanthi fé aquestos y encenen devant lo Santissim Sacrament un ciri de colossals dimensions com havia la sobirana Verge demanat, minva y desaparegué tot seguit la pesta. La tradició aquesta es del sigle XVI y encara que modificat mes posteriorment, podria també serho 'l ball ó dansa que la recorda.

En la dansa, como no 's pet de menos hi intervenen los Angels, la Verge, Sant Miquel la Pastora, los jurats y 'ls diables, fen llarchs parlaments, ja l' un, ja 'l altre dels dits personatjes, intermedis de varias y combinadas evolucions ab acompayament de grallas. Tots los indicats personatjes van caracterisats y vestits á la seua manera, essent de notar la Pastora que porta unas fullas de rosa á la galta, y 'l capitá dels diables, enmascarat y ab barret de copa enflocat. Hi han ademés los balls de la Rosaura, 'l dels moros y cristians que també 'l sospitém antich; després lo de 'n Serrallonga del que recorden los mots

d' un estudiant al sollicitar la seua admissió á la banda, que diuen.

Jo so un pobre estudiant
que vinch de la vall d' Aran
hont ab set anys d' aná á estudi
no he après mes que aquestos sants.

Y al dir aixó tirava enlayre una infinitat de redolins promoguent gran gatzara entre la canalla que s' afanyava á cullirlos. També hi han los de las Jitanas, Sant Bartomeu, Los mals casats, Los set pecats capitals, Mossen Joan de Vich, Los Pastorets, y moltíssims d' altres, totsells, ó la majoria al menos, ab sos parlaments y tocadas de grallas, sent molt de tenir en compte que aquestos balls, ja sian religiosos, ja històrichs-tradicionals ó de costums, tenen tots ells un argument propi, ab una especie de introducció recitada, á la que segueix lo dessenrotllament de l'assumpto per medi de parlaments mímichs intermediats de evolucions y tocadas de grallas y tamborino, termenant ab una dansa general acompanyada de trons, carretillas y á voltas fins escopetadas.

Entre aquestos balls y 'ls jochs ab recitats que encara avuy dia fan la delicia de las noyas de pochys anys, no hi ha pas molta diferencia. Recordes sinó aquell tant preciós, que hi ha qui l' sospita del sigle IX y que comensa aixis:»

Tres passos n' he dat en terra
no sé 'l rey si 'm dirà res etc.

ben dialogat y molt interessant; aixis també entre molts d' altres, aquells que diuen;

Hont está la dama
que tant l' havem buscada etc.--

Al carrer del Vidre
hi plantan una oliva etc.—

—San Joan de las canadellas
— ¿que mana mi senyor?—
— quantas fullas hi han al arbre?—Etc.

los quals tenen tots ells, á mes del parlament en molts dialogat, mímica y acció, y ben bé pot dirse de algun que es tradicional ja que si hi trovan referencias que no son de suponer mica modernas.

A dretas havem deixat d' ocuparnos avans d' obras y representacions mes caracterisadas

que las fins are citadas, perquè encara que algunas de ellas perteneixen á sigles mollenrera, s' acostan mes, per la forma y per lo joch del diálech, al tipo, si aixis pot dirse, del drama teatral, y tan es aixis que algunas de ellas reuneix totas las condicions de tal, y fins y tot ha estada treta á los taulas.

FRANCESCO UBACHI Y VINYETA

LO PALLER

Mor la nit: ja s' alsa 'l sol,
Ja l' aucell emprén lo vol
Escampant sas armonias,
Fuig la boira y un estol
Se dibuixa, de Masías.

Lo paller, tot ben plantat,
Va ab una olla coronat,
Panotxas al coll penjant;
Sembla un rey agegantat
Que domini aquell voltant.

Apar que tot ho domina
Y que tot vers ell s' inclina
Como senyor de gran renom,
No sent mes que una joguina
Y 'l amparo de tothom!

La pollada enjoguessada
Lo volta, com la maynada
Al gegant quan Corpus vé:
La brossa entorn escampada
Sembla flor del ginesté.

Lo gos, á son peu reposa,
Rondinant per poca cosa;
Y 'l gat, tot fentne 'l discret,
Vigila ab vista frisoza,
Per si 's descuida un pollet.

Massa vetlla estarrufada
La lloca prop la pollada,
Avisantla tot piulant:
Y lo gall fa la cantada,
Y altres galls van contestant.

També hi para l' casadó
Quan vé amarat de suó:
Li esfonsa en dins la baqueta,
Pera penjarhi 'l sarró
Y recotzar l' escopeta

A sa ombra regalada
Lo pagés fa mitj-diada
Fent pá y beure alegrement:
Tréu la manta virolada
Y de llarch á llarch la estèn.

Lo fadrí y la doncelleta
També hi passen la estoneta
Per matar lo mal humor,
Y entre flor y entre amoreta
Vá creixent, creixent l' amor.

Si fa vent, guárdat', pubilla,
Que 's la cosa mes sencilla
Que una brosa 't caigui al ull;
Y per treurela, creu, filla,
Que 't duria prou embull!

També 'l volta la formiga.
L' auCELL li roba l' espiga
Que rosseja boy penjant;
Y ell, sa ombra sempre amiga
Ofereix al caminant.

Quant ve 'l temps de la galvana
Es rodó, te molta ufana,
¡Válgam Déu si 's va engroixint!
Mes tart, com qui pert la gana,
Lo veureu que 's va aflaquin!

Res li fan las turbonadas,
Poch l' espantan las tronadas,
Que 's massa alt, gros y arrogant:
Prou coneix bé las ventadas
De ponent y de llevant.

Vestit d' or, si repareu;
Quan es jove lo veureu,
Sent l' heréu de tot lo vol;
Quant es vell, si os lo mireu,
Va vestit tot de dol!

Prest li llevan la corona,
Lo collar, ¡tot l' abandona!
Qui l' despulla está content:
Mentre ell amor, hi ha qui s' adona
Del nou blat que va creixent.

EMILI COCA Y COLLADO.

EXTREMS

(ENTRETENIMENT DE MODA)

Per un fondista—Matar un gat dels que se

agafan beben massa ví y donarlo als parro-
quians per llebra.

Per un fumador—Fer los cigarrillos al fulls
de paper ridícul.

Per un pajés—Sembrar blat á l' esquena de
un gos de Terra-nova.

Per un carreter—Traginar ví dintre 'l bót
que fan las criaturas quan están enfadadas.

Per un barber—Afeytar caras de paret.

Per un llenyater—Estellar llenya ab las
massas honradas dels partits.

Per una criada—Anar á comprar á un plas-
sa vacant.

Per un taberner—Colocar lo ví á las ampo-
llas ab los embuts que fan los tartamuts.

Per un cassador—Carregar l' escopeta co-
locanli un taco de billar.

Per un autor dramátich—Fer una pessa de
tela.

PIFIAS

Tres dias fá qu' entrarem en l' any 1886.

Veurem si aquet 'ns tractará millor que l'
endiablat del 85 que sols portá desgracias á
Espanya.

LA GRALLA desitja á sos coloboradors, sus-
criptors y á tots los bons catalans, salut, pros-
peritat y una bossa tan fonda que no se hi
acabin may los quartos.

Pera lo dia 5 del Janer anuncia la Comissió
del *Centre Catalá*, una Tertulia Familiar.

Se fan grans preparatius pera que siga una
festa lluhidísima.

Per cartas rebudas de Barcelona, saben que
molts industrials qu' habian suspés los tra-
valls per causa de lo cólera que assolá durant
uns mesos á varias provincias espanyolas,
tornan á obrir sas fábricas y emprenent acti-
vament la elaboració de articles destinats á
diferents punts d' Espanya y del estranger.

VUYTS Y NOUS

—Miris, deya l' amo d' un café á un senyor que prenia 'l seu consum, aquí á casa meva, nó 's pert rés. Tot lo que 's trova 's torna.

— Home, digué l' altre. M' alegre de saberho, que cuan hagi de perdre alguna cosa, la vindré á perdre aquí.

Cert emperador de Fransa tenia pera cuidar-se de la seva biblioteca, á un doctor que gosaba fama de ser molt sabí.

Un dia, cert curios và fer al sabí varias preguntas, á las quals ell no và saber contestar.

—¿Y donchs?—li digué 'l curios.—¿Perqué us hi te l' emperador aquí? ¿Per ço us paga 'l sou com á sabí?

—Lo méu senyor,—respongué 'l bibliotecari,—'m paga tant sols per lo que sé, puig si 'm tingués de pagar per lo que no sé, ab tots los diners del mon plegat no n' h' hauria prou.

—Home, senyor Joan, estich costipat de mala manera.

—Jo també ho estich ben sovint.

—¿Y qué fá vosté cuan ho está?

—¿Qué faig?... Estornudo.

—¡Ola Pep! ¿Qué sabs del téu germà?

—Ahi 'n vaig tenir carta.

—¿Y no 't diu rés per mí?

—Sí; diu que 't digui, qu' aquella carta en la que li demanavas vint y cinch duros, no la va rébrer.

L' apotecari d' un poble visità á un pacient
—¿Qué tal, li digué, que tal las medicinas que li vaig enviar ahí?

—Miri; allí té totas quatre ampollas vuydas; avuy n' hi enviaré á buscar quatre més, y demà altres quatre.

—¡Oh! và esclamar l' apotecari ab entusiasme.—¿Vosté si, qu' es un home digne de estar malalt!

ANACREÓNTICA

Com un ángel, hermosa, la vaig veure
sumida en plor amarch.
Sas llágrimas com perlas redolavan
per son rostre esmaltat.
—¡Ángel de Deu! ¿perque plorar? vaig dirli
¿qui causa lo téu plany?
—'Nant á la font se m' ha trencat lo canti
y 'l pare m' ha pegat.

VÍCTOR SOLER.

Un predicador havia estat tres horas seguidas sermonejant, y cuan ja tot l' auditori estava cansat, desitjant qu' acabés, ell va dir ab tota flemma:

—Ara vaig á acabar ab tres llochs que no més me falian.

—Miris, li cridá un aixecantse. Pósinhi quatre, perque jo deixo aquest.

Epigramas

Un que 'l vi molt l' hi agradava
deixantlo molt marejat,
un dia tot estirat
al mitj de la escala estava.

Sa mullé que á casa anava,
l' hi digué al veure 'l així:

—Ja torném á sé com ahí?

A aquest pás ahont anirás?

Y ell contestá:— A n' aquest pás
noya, no 'm mouré d' aquí.

CH. A.

Parlant d' un actiu criat
'm deya D. Pau Troncoso:
es lo qu' es diu un bon mosso,
y era lleig com un pecat.